

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय

बारामती
एफ.वाय. बी. ए. प्रश्नसंच

सेमीस्टर - II

विषय GEO 1201 मानवी भूगोल.

एकावाक्यात उत्तरे लिहा.

- 1) मानवी भूगोल म्हणजे काय ?
- 2) मानवी भूगोलाच्या शाखा सांगा.
- 3) मानवी भूगोलाच्या विकासात योगदान दिलेल्या दोन भूगोल तज्ञांची नावे सांगा.
- 4) आर्थिक भूगोलाच्या दोन उपशाखा सांगा.
- 5) सामाजीक भूगोलाच्या दोन उपशाखांची नावे लिहा.
- 6) मानवी भूगोलाशी संबंधित भूगोल तज्ञांनी लिहिलेल्या दोन ग्रंथांची नावे लिहा.
- 7) लोकसंख्या वितरण म्हणजे काय ?

- 8) जागतिक लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करणाऱ्या दोन भौगोलिक घटकांची नावे सांगा.
- 9) जागतिक लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करणारे दोन सामाजिक घटक सांगा.
- 10) लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय?
- 11) जगातील दहा लोकसंख्येचे चार प्रदेश सांगा.
- 12) जगातील विरळ लोकसंख्या असलेले दोन प्रदेश सांगा.
- 13) सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेल्या चार देशांची नावे सांगा.
- 14) भारताने किती जागतिक लोकसंख्या व भूप्रदेश व्यापलेला आहे?
- 15) लोकसंख्या संक्रमणाचा सिद्धान्त स्पष्ट करणाऱ्या दोन लोकसंख्या तज्ञांची नावे सांगा.
- 16) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांतातील प्रमुख चार आवस्थांची नावे सांगा.
- 17) लिंग-गुणोत्तर म्हणजे काय?
- 18) साक्षर कोणता म्हणतात?
- 19) भारताची 2011 च्या जनगणने नुसार स्त्री व पुरुष साक्षरता किती(%) टक्के होती.?
- 20) भारतातील लिंग गुणोत्तर 2011 च्या जनगणने नुसार किती होते.

- 21) भारतात सर्वात जास्त साक्षरता व लिंग-गुणोत्तर कोठ्यात २०११ च्या जनगणने नुसार होते?
- 22) भारतात २०११ च्या जनगणनेनुसार सर्वात जास्त व सर्वात कमी लिंग-गुणोत्तर कोठ्यात धर्मति होते?
- 23) कमी साक्षरता असलेल्या भारतातील चार राज्यांची नावे लिह.
- 24) वस्ती भूगोल म्हणजे काय?
- 25) वसाहतींची व्याख्या लिह.
- 26) ग्रामीण वसाहतींचे दोन प्रकार सांगा.
- 27) केंद्रीत वसाहतींची व्याख्या लिह.
- 28) विखुरित वसाहती म्हणजे काय?
- 29) संमीश्र कींवा संयुक्त वसाहतींची व्याख्या लिह.
- 30) विखुरित वसाहती कोठे आढळतात. ?
- 31) विखंडीत ग्रामीण वसाहती म्हणजे काय?
- 32) ग्रामीण वसाहतींच्या आकृती वंधांची व्याख्या लिह.
- 33) ग्रामीण वसाहतींचे प्रमुख आकार कोणते?
- 34) नागरीकरण म्हणजे काय?

- 35) सध्या जगातील किती (%) टक्के लोकसंख्या नागरी भागात राहते.
- 36) भारतात सर्वात जास्त नागरीकरण झालेल्या दोन राज्यांची/ केंद्रशासित प्रदेशांची नावे लिहा.
- 37) भारतातील सर्वात कमी नागरीकरण झालेल्या दोन राज्यांची नावे लिहा.
- 38) महाराष्ट्रातील अतिजास्त नागरीकरण झालेल्या दोन जिल्ह्यांची नावे लिहा.
- 39) महाराष्ट्रातील अतिकमी नागरीकरण झालेल्या दोन जिल्ह्यांची नावे लिहा.
- 40) महाराष्ट्रात 2011 च्या जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येच्या किती टक्के लोकसंख्या नागरी भागात वास्तव्यास आहे.
- 41) महाराष्ट्रातील सर्वात जास्त लोकसंख्येची घनता असलेला जिल्हा कोणता?
- 42) खतांच्या वापरानुसार शेतीचे दोन प्रकार कोणते?
- 43) सिंचनाच्या उपलब्धतेनुसार शेतीचे दोन प्रकार कोणते?
- 44) बहुविध पिकांच्या शेतीचे दोन फायदे सांगा.
- 45) शेतीवर परिणाम करणारे दोन तांत्रिक घटक सांगा.

46) भारतीय वीतीच्या दोन समस्या सांगा.

47) भारतीय कृषी समस्येवरील दोन उपाय सांगा.

48) विपन्न म्हणजे काय?

टिपा लिहा.

- 1) मानवी भूगोलाचे स्वरूप.
- 2) आर्थिक भूगोल.
- 3) सामाजिक भूगोल.
- 4) मानवी भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्व.
- 5) विरळ लोकसंख्येचा जागतिक प्रदेश.
- 6) लोकसंख्या वितरणाच्या अभ्यासाचे महत्व.
- 7) लोकसंख्या-संक्रमण सिद्धान्ताची मुल तत्वे.
- 8) लोक संख्येची घनता.
- 9) भारतातील साक्षरता.
- 10) भारतातील लिंग-अनुपात.
- 11) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धान्ताचे महत्व.
- 12) पठारी प्रदेश व लोकसंख्या वितरण.
- 13) विखुरित ग्रामीण वसाहती :-
- 14) केंद्रीत / सधन वसाहती.
- 15) संमीश्रित ग्रामीण वसाहती.
- 16) विखंडित ग्रामीण वसाहती.

- 17) રેષાકૃતી વસ્ત્યા.
- 18) બાયતાકૃતી વસ્ત્યા.
- 19) ચોરસાકૃતી વસ્ત્યા.
- 20) ત્રિકોણાકૃતી વસ્ત્યા.
- 21) વર્તુળાકૃતી વસ્ત્યા.
- 22) તારાકૃતી વસ્ત્યા.
- 23) હંશામી વાશાયતી ચેતી.
- 24) મિશ્ર ચેતી.
- 25) શેઢીય ચેતી.
- 26) સહકારી ચેતી.
- 27) સામુદાયીક ચેતી.
- 28) સહકારી ચેતી.
- 29) ઝમીનીચે તુકડી કરવા.

- लघोत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिह.
- 1) मानवी भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2) मानवी भूगोलाचे आंतर विद्या शाखीय स्वरूप स्पष्ट करा.
- 3) मानवी भूगोलाचे शास्त्रीय स्वरूप स्पष्ट करा.
- 4) कृषी भूगोल या शाखेची शोडक्यात माहिती लिह.
- 5) जागतिक लोकसंख्या वितरणातील दहा लोक वस्तीचे प्रदेश स्पष्ट करा.
- 6) खंडावर लोकसंख्येचे वितरण स्पष्ट करा.
- 7) लोकसंख्या संक्रमणाच्या सिद्धान्तातील प्रमुख टीका स्पष्ट करा.
- 8) भारतातील लिंग-शुष्कोत्तर कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.
- 9) भारतातील साक्षरता ग्रामीण भागात का कमी आहे याबद्दल स्पष्टीकरण द्या.
- 10) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धान्तातील विविध अवस्थांची नावे देऊन एका अवस्थेचे स्पष्टीकरण सविस्तर द्या.
- 11) विखुरित ग्रामीण वसाहतींची माहिती देऊन या फायदे-तोटे सांगा.
- 12) भारतातील संघ नागरीकरणाचा काळावधी (1901-1931) स्पष्ट करा.
- 13) भारतातील राज्यनिहाय नागरी करणाचा कल स्पष्ट करा.

14) भारतातील नागरीकरणाची कारणे स्पष्ट करा.

15) भारतीय नागरीकरणाच्या समस्येवर उपाय सुचवा.

16) भारतीय नागरीकरणाची वैशिष्ट्ये लिहा.

17) वासकीय घोरण व कृषी विकास स्पष्ट करा.

18) भारतीय शेतीच्या सामाजिक समस्या स्पष्ट करा.

दिर्घोत्तरी प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) मानवी भूगोलाची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

2) मानवी भूगोलाची व्याख्या सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

3) मानवी भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्त्व सांगा.

4) मानवी भूगोलाच्या विविध उपशाखांची नावे सांगून एका शाखेबद्दल माहिती लिहा.

5) मानवी भूगोलाचा इतर शाखांशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.

6) सामाजिक भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

7) जागतिक लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करणारे विविध घटक सांगून त्यापैकी भौगोलिक घटकांचे वर्णन करा.

8) जागतिक लोकसंख्या वितरण स्पष्ट करा.

9) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धान्ताच्या प्रमुख चार अवस्था स्पष्ट करा.

- 10) भारतीय लिंग-गुणोत्तर रचना स्पष्ट करा.
- 11) भारतातील स्वाक्षरता रचना धर्म, राज्य व ग्रामीण आणि शहरी आगानुसार स्पष्ट करा.
- 12) ग्रामीण वसाहतीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 13) ग्रामीण वसाहतीचे पारुप किंवा आकृती बंध, आकृतीसह स्पष्ट करा.
- 14) भारतीय नागरी करणाचा कल स्पष्ट करा.
- 15) महाराष्ट्रातील नागरीकरणाचा कल स्पष्ट करा.
- 16) केंद्रीत किंवा सधन वसाहतींची सविस्तर माहिती लिख.
- 17) कृषीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- 18) भारतीय कृषीच्या समस्या स्पष्ट करा.
- 19) भारतीय कृषीची आजची स्थिती स्पष्ट करून उपाय सुचवा.